זר ואונן שיכור ובעל מום. כולהו נפקי לן מקראי דמחלי עבודה בפ"ב דזבחים (דף טו.): **וכן יושב.** דבעי לעמוד בעזרת (דברים יח): **והא דא שמא הוא דאוכאה.** להא מתני' לחמוריה דרב חסדא דמפרש בחזקת (במדבר ה) ושיכור דנפקא לן מדכתיב (ויקרא י) ויזרקו הכהנים. (ב) הדם מידם של שותפים שהם זריס (ג) וחזרו וקבלו הדם מיד הכהן המקבל והוליכוהו אל הזורק: **ומניח רב ששת גרגרין.** **כפר דשמעה.** לשותפות ויהליה הכא הדר שותפה ליהו לרב חסדא: **מעשה לינטא.** המקבלים היו מושיבים את הדם ביד הזריס ואין הזריס מקבלין אותו לגד המזבח כלו אלא מושיבים הדם על ידם כאשר על גבי לינטא: **או דילמא ולקח והביא.** דולקח נמי אלא תפיוו קאי: **מהו שיכנס לאחר.** כהן המשמש תחתיו מהו שיכנס לפניו בחפינה זו שנתן הראשון לתוך הכף ואין לריך לחזור ולחפון: **ג"ר חניגא.** לתלמידים בא ורואה שהדור הלאחרון זוכה להתחכם כדורות הראשונים שלא היתה שוחל שאילה זו ועכשיו שאלה רבי יהושע בן לוי שהוא הראוש מן הראשונים: **שחליים.** קרטון: **נשחוק ונשחום: לימא וחייס.** המכה: **שמע מינה.** דרבי יהושע בן לוי לא הוה קשיס מדקאי ליה רבי דקאמר לי התיר רבי חניגא ולא היה דרך הזקניס לומר על הבהמה רבי אלא לי התיר חניגא שהיה לומה לומר לי אמר חניגא שהיה רפואה: **אלא הכי קאמר.** ר' חניגא לתלמידיו בא ורואה שאלתן של אחרונים כשאלתי אני מן הראשונים שלא היתי היתי מתקשה: **ומי אמר רבי חניגא הכי.** מי מפקפק ליה לי נכנס אחר בחפינתו לי לא: **כפר ולא נדמו של פר.** בזמן יבא להכון אל הקדש כפר (ויקרא טז) ולא נדמו של פר אלא שאם שחט פרו ומת אין הבשר נכנס בחפינתו של ראשון בזמן שחפינה זו קודם שחיטת פרו של שני: **הכי קאמר רבי חניגא.** מדקא מבעיא ליה לרבי יהושע בן לוי הא מכלל דס"ל דאין לריך להביא פר אחר ולשחטו כיון שנכנס בחפינתו של ראשון בזמן שחפינה זו קודם שחיטת פרו של שני. דאי ס"ל דלריך להביא פר אחר ולשחטו אין הבשר נכנס בחפינתו של ראשון בזמן שחפינה זו קודם שחיטת פרו של שני. **ולמאי דס"ל.** יפה שאל הראשונים לומן שנתנו עלי כפר ולחפינו בדמו של פר לף להן נשאל שאילה זו: **מאי הוי עלה.** חפן ומת מהו שיכנס אחר בחפינתו: **אי חופן חוזר וחופן.** אי מפשטא לן בעיין דלימבעיא לן גבי חפינת פנים אם לריך לחזור ולחפון או לא ותימני לומר לריך לחזור ולחפון חבירו נכנס בחפינתו להא מיקיימא חפינה: **מדרבה אי חופן וחוזר וחופן.** מז אין חבירו נכנס בחפינתו שמי לפשר שלא יחסיר חבירו ושלא יותיר (ו) (ו) חפינו של ראשון שוין לחפינו של שני: כיצד

מיתיבי א"ר זר ואונן שיכור ובעל מום בקבלה ובהולכה ובזריקה פסול וכן יושב וכן שמאל פסול תיובתא והא רב ששת הוא דאומר ליה רב ששת לאמוריה דרב חסדא (ו)בעי מינית מרב חסדא הולכה בזר מהו אמר ליה בשירה ומקרא מסייעני [1]וישחטו הפסח ויזרקו הכהנים מידם והלוים מפשיטים ומותיב רב ששת זר ואונן שיכור ובעל מום בקבלה ובהולכה ובזריקה פסול וכן יושב וכן שמאל פסול בתר דשמעה הדר אותבה והא רב חסדא קרא קאמר דעבוד מעשה איצטבא בעי רב פפא [2]חפן חבירו ונתן לתוך חפניו מהו [3]מלא חפניו בעינן והא איכא או דילמא [2]ולקח והביא בעינן והא ליכא תיקו בעי רבי יהושע בן לוי [ח]חפן ומת מהו שיכנס אחר בחפינתו א"ר חנינא בא וראה שאלת הראשונים למימרא דרבי יהושע בן לוי קשיש והאמר רבי יהושע בן לוי לי התיר רבי חנינא לשתות שחליים בשבת לשתות פשיטא דתנן (ו)[ט]כל האוכלין אוכל אדם לרפואה וכל המשקין שותה (ו) אלא לשחוק ולשתות שחליים בשבת היכי דמי אי דאיכא סכנתא משרא שרי ואי דליכא סכנתא מיסר אסיר לעולם דאיכא סכנתא והכי קא מבעיא ליה מי מסיא דניחול עלייהו שבתא או לא מסיא ולא ניחול עלייהו שבתא ומאי שנא רבי חנינא משום דבקי ברפואות הוא דאמר ר' חנינא (ו)מעולם לא שאלני אדם על מכת פרדה לבנה וחיה והא קא חזינן דחיי אימא וחיית והא קא חזינן דמיתסי בסומקן אינהו וחיורן ריש כרעיהו קאמרינן מכל מקום שמע מינה דרבי חנינא קשיש אלא הכי קאמר שאלתן כשאילה של ראשונים ומי אמר רבי חנינא הכי והאמר רבי חנינא [3]בפר ולא בדמו של פר [ז]ואמר רבי חנינא קטורת שחפנה קודם שחיטת הפר לא עשה ולא כלום הכי קאמר מדקא מיבעיא ליה הא מכלל דקסבר בפר ואפילו בדמו של פר ולמאי דסבירא ליה שאילתו כשאילת הראשונים מאי הוי עלה אמר רב פפא אי חופן חוזר וחופן חבירו נכנס בחפינתו דהא מקיימא חפינה אי אין חופן ושלא יותיר ואי אין חופן חוזר וחופן תיבעי לך דאיבעיא להו [ט]חופן חוזר וחופן או לא תא שמע כך היתה מידתה מאי לאו כשם שמדתה מבחוץ כך מדתה מבפנים לא דילמא שאם רצה לעשות מדה עושה אי נמי שלא יחסר ושלא יותיר תא שמע

זר ואונן שיכור ובעל מום. נסמ"ק דזבחים (דף יב.) נמי מייתי לה ופירש שם דשיכור. רש"י שיכור שמוויי יין והכלה טו ופ"ב מהל' פסולי המוקדש הלכה ה והלכה טו ופ"ו מהל' מעשה הקרבנות הלכה ז סמג לאוין שנ: **יז ב** מיי' פ"ט מהל' פיחה מקדש הלכה טו ופ"ב הלכה ז סמג לאוין שנ: **יח** ג מיי' פ"ו שם הלכה ו ופ"ט הלכה טו סמג לאוין שו: **יט ד** מיי' שם פ"ו הלכה ו ופ"ט הלכה טו סמג לאוין שו: **כ** ה מיי' שם פ"ה הלכה טז י ופ"ט הלכה טו: **כא** ו מיי' שם פ"ה הלכה יח ופ"ט הלכה טו ופ"ד מהלכות עבודת יום"כ הלכה ו: **כב** ז ח מיי' פ"ה מהל' עבודת יום"כ הלכה כח: **כג** ט מיי' פכ"ו מהל' שגגות הלכה כב סמג לאוין סה טוש"ע ס"ח סי' שכח סעיף ג:

הגהות הב"ח

(ב) גמ' וכל המקרין שהוא אדם לרפואה אלא לשמוך: (ג) רש"י ד"ה ויזקקן הכהנים מידם כו' כל"ל ומיבעי הדם ממקן: (ד) בא"ד שהם זריס שחזרו וקבלו: (ה) ד"ה הכי קאמר כו' הד"ה עם ד"ה דאמר ר' מינא כל"ל והד"ג: (ו) ד"ה הכי קאמר כו' הד"ה עם ד"ה ולמאי כו' שנתקנו עלי כפר דס"ל ופפילו כדמו של פר: (ז) ד"ה מדרבה כו' ואלא יותיר שיהיה תפיוו של נשמוך:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] רש"י ד"ה ואמר ר' מינא וכו' בענין תפן. נ"ב נ"ל בענין לתפן וכ"כ הש"י:

מוסף רש"י

ויזקרו הכהנים מידם. מידם של שותפין משמע ושותפין זריס וינהו ושמעינן מקל שהזריס לוקחין אותו מיד המקבל ומוליכין אותו לזורק, שהמקבלים את הדם היו כהנים והזריס היו מוליכין לזורק (זבחים יד:). **שיכור.** היינו שתוי יין (שם יד:). **מעשה איצטבא.** עומדין במקומן הזר אלא הכהן המקבל והכהן נותנו לו ומוזגו עד שבא הזורק ונוטלו מידו ואין הזר מקבלו אלא המוזגו לו בהולכת רגל ולא בהושטת יד אלא כאיצטבא זו שמיימין כלי עליה (שם). **לא שאלני.** ר' מינא רופא היה (חולין ז:). **והיה.** משמע שמת המוכה (שם). **והיית.** לשון נקבה ומכה קאי, שאין המכה מתרפאת (שם).

תום' ישנים

ושיכור. אפילו לא הוי שתוי יין כגון שלא שתה בעינן בישה. **וכן שמאל קשיא.** ומשמעינן מין דאיה דהייט משום דלא אפשר, וקרינן לה נמי בהקומץ רבה [מנחות כה, ב] האמר מכלו אלא יום"כ. **והלוים מפשיטין.** והפשטה ומיתות כשירין בזר כדנפקא לפוף פ"ב לעיל [כו, ב] מקרא, [ו]מדבני קבלה לא ילפינן ליה. **בעי רב פפא חפן חבירו בי'.** תימה אמאי לא [קאמר] [קא מיבעיא] ליה כמי [גבי] הנך בעיות דלך בפרק לדעיל, ועוד (דאיכה) [דאיכא] נמי כי הך בעיא לעיל בין הכיניס כו' והכיניס בעינן כו'. **חפן ומת בו'.** הכי נמי הוה מלי למיבעי חפן ונטמא. פ"י מין שכ"ג קיים יכול ליכנס אחר בעבודתו הואיל ועדיין הוא קיים והאי כמן אפיה של כ"ג, אבל כשמת מין כמן אפיה מטום מדם בעולם. ה"ג יוסף. **חבירו נכנס בחפינתו.** דקא מקיימת אפיה, ופ"ג דלא מקיימת אפיה (דחטופה) והאמר ר' יהושע בן לוי התיר לי ר' חנינא לשחוק שחלים בשבת דהואי שכנה. ובבאי מיניה משום דהוה בקי ברפואות, מי אסו שחלים דניחול שבתא ונשחקינהו, אי לא וא"ל מאסו. הנה ר' חנינא יותר זקן מר' יהושע בן לוי. **ופרקינן** הכי קאמר ר' חנינא לתלמידיו שאילתן כשאילת הראשונים מכם, כלומר שאלוהו תלמידיו זו השאילה, ואמר להן כבר שאלו את הגדולים מכם, והוא ר' יהושע בן לוי. ולא אפשטיה ליה. ומי מספקא ליה הא לר' חנינה, והא מדאמר ר' חנינא, קטורת שחפנה קודם שחיטת הפר לא עשה ולא כלום, ואמר נמי בזאת יבא אהרן אל הקדש בפר בן בקר, בפר ולא בדמו של פר. כלומר, אם שחט כהן גדול פרו ומת, אין אחר נכנס בדם זה הפר, אלא צריך להביא פר אחר ולשחטו וליכנס בדמו, ממילא שמעינן דאפילו אי חפן איהו קמיה שחיטת פרו (ו)לא עשה כלום, כל שכן אם חפן כהן אחר שלא עשה כלום. ואמאי לא פשט להו משמעותיו. ושניגן ה"ק מדקא מיבעיא ליה לר' יהושע בן לוי הא, ש"מ דקסבר בפר ואפי' בדמו של פר, וחפינה הוא דקא מיבעיא ליה. ולמאי דסבירא ליה [שאילתן] כשאילת הראשונים. כלומר מן דסבר בפר ואפילו בדמו של פר מאי הוי עלה. אמר רב פפא אי חופן וחוזר וחופן נכנס השיני בחפינתו של ראשון, דהא לא אפשר דלא חפין ליה השיני בשעת הקטרה וקא מקיימה חפינה בבהן המשמש בקטורת. אי אין חופן וחוזר וחופן תיבעי לך. ואקשינן עליה אדרבא, אי חופן בחוץ חוזר וחופן בפנים, לא תיבעי לך דוודאי אינו נכנס השיני בחפינת הראשון, שאי אפשר שלא יחסיר ושלא יותיר, ובענין להכניס מלא חפניו של מקטיר ממש לא פחות, דהא מלא חפניו כתיב, ולא יתר, דהא חפניו כתיב. אי אין חופן בחוץ חוזר וחופן בפנים, אלא מערה הקטורת מן הכף אל המחתה ודיו, תבעי לך, דאיבעיא להו החופן בחוץ חוזר וחופן בפנים אי לא.

תורה אור השלם

1. וַיִּשְׁחֲטוּ הַפֶּסַח וַיִּזְרְקוּ הַכֹּהֲנִים מִיָּדָם וְהַלְוִיִּם מַפְשִׁיטִים:
דברי הימים ב לה יא
2. וְלָקַח מִלֹּא הַמַּחְתָּה גַּחֲלֵי אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ מִלִּפְנֵי יְיָ וּמָלֵא חָפְנָיו קְטֹרֶת סַמִּים דַּקָּה וְהֵבִיא מִבֵּית לַפָּרֹכֶת:
ויקרא טז יב
3. בְּזֹאת יָבֹא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ בְּפַר בֶּן בָּקָר לְחַטָּאת וְאַיִל לְעֹלָה:
ויקרא טז ג

לעזי רש"י

קרשו"ן [קרישו"ן]. שחלים.

רבינו חננאל

ומותבינן עליה [מ]הא דתני זר ואונן שכור ובעל מום בקבלה ובהולכה ובזריקה פסול וכן יושב וכן שמאל תיובתא. ואקשינן וכי רב ששת הוא דאומר ליה רב ששת לאמוריה דרב חסדא במסכת שחיטת קדשים באחרית פרק ראשון בעידנא דפשט הולכה בזר כשרה, ומקרא מסייעיני וישחטו הפסח ויזרקו הכהנים מידם והלוים מפשיטים. דייקינן מדכתיב ויזרקו הכהנים מידם, מכלל שלא היתה הולכה בכהנים אלא הזריקה בלבד. ואותביה רב ששת הא מתניתא ופרקינן בתר דאיתותב בה רב ששת הדר הוא ואותבה לרב חסדא. ואוקימנא לרב חסדא דעביד מעשה איצטבא, כלומר כולם עומד' בשורה זה מושיט לזה וזה מושיט לזה. והולכה שלא ברגל כי האי גוונא [לא הוי הולכה] ואין הולכה (בהם) [כזו פוסלת בזר] כלל. חפן כהן אחר ונתן בחפני כהן גדול מהו להביא ולהקטיר בהן, או צריך לחפון הוא, תיקו. **בעי ר' יהושע בן לוי** חפן ומת מהו להיכנס אחר בחפינתו כו'. א"ר חנינא בוא וראה שאילת הראשונים. ואקשינן למימר דר' יהושע בן לוי קשיש מר' חנינה הוה, והאמר ר' יהושע בן לוי התיר לי ר' חנינא לשחוק שחלים בשבת דהואי שכנה. ובבאי מיניה משום דהוה בקי ברפואות, מי אסו שחלים דניחול שבתא ונשחקינהו, אי לא וא"ל מאסו. הנה ר' חנינא יותר זקן מר' יהושע בן לוי. **ופרקינן** הכי קאמר ר' חנינא לתלמידיו שאילתן כשאילת הראשונים מכם, כלומר שאלוהו תלמידיו זו השאילה, ואמר להן כבר שאלו את הגדולים מכם, והוא ר' יהושע בן לוי. ולא אפשטיה ליה. ומי מספקא ליה הא לר' חנינה, והא מדאמר ר' חנינא, קטורת שחפנה קודם שחיטת הפר לא עשה ולא כלום, אם שחט כהן גדול פרו ומת, אין אחר נכנס בדם זה הפר, אלא צריך להביא פר אחר ולשחטו וליכנס בדמו, ממילא שמעינן דאפילו אי חפן איהו קמיה שחיטת פרו (ו)לא עשה כלום. ואמאי לא פשט להו משמעותיו. ושניגן ה"ק מדקא מיבעיא ליה לר' יהושע בן לוי הא, ש"מ דקסבר בפר ואפי' בדמו של פר, וחפינה הוא דקא מיבעיא ליה. ולמאי דסבירא ליה [שאילתן] כשאילת הראשונים. כלומר מן דסבר בפר ואפילו בדמו של פר מאי הוי עלה. אמר רב פפא אי חופן וחוזר וחופן נכנס השיני בחפינתו של ראשון, דהא לא אפשר דלא חפין ליה השיני בשעת הקטרה וקא מקיימה חפינה בבהן המשמש בקטורת. אי אין חופן וחוזר וחופן תיבעי לך. ואקשינן עליה אדרבא, אי חופן בחוץ חוזר וחופן בפנים, לא תיבעי לך דוודאי אינו נכנס השיני בחפינת הראשון, שאי אפשר שלא יחסיר ושלא יותיר, ובענין להכניס מלא חפניו של מקטיר ממש לא פחות, דהא מלא חפניו כתיב, ולא יתר, דהא חפניו כתיב. אי אין חופן בחוץ חוזר וחופן בפנים, אלא מערה הקטורת מן הכף אל המחתה ודיו, תבעי לך, דאיבעיא להו החופן בחוץ חוזר וחופן בפנים אי לא.